

Verslag Deskundigengroep Dierziekten HPAI 26 mei 2025

Aanwezigen: Arjan Stegeman (vz.), Marieke Klaasen, Francisca Velkers, Sjaak de Wit, Ron Fouchier, Roy Slaterus, Monika Ballmann en LVVN (secretaris)

Afwezig: Mart de Jong.

Bijeenkomst via Teams

De vorige bijeenkomst van de Deskundigengroep Dierziekten over vogelgriep was 6 mei 2025. Sinds die tijd zijn er geen uitbraken met hoogpathogene aviaire influenza (HPAI) op bedrijven (inrichtingen) geweest. Informatie over het aantal met HPAI-virus besmette wilde vogels en zoogdieren wordt bij deze bijeenkomst gemeld.

De Deskundigengroep Dierziekten wordt gevraagd naar een risicobeoordeling van de huidige situatie, zowel op landelijk niveau als ook op regionaal niveau (de 20 regio's; zie figuur) en een duiding van de situatie. Daarbij wordt gevraagd de antwoorden toe te lichten.

Vragen

1. HPAI-situatie

a. Hoe duidt u de huidige HPAI-situatie onder wilde vogels, wilde zoogdieren en gehouden vogels in Nederland en de EU?

Sinds de vorige bijeenkomst op 6 mei jl. zijn er in Nederland slechts enkele gevallen van HPAI H5N1 bij wilde vogels vastgesteld. Bij het WBVR zijn vijf soepganzen uit Amsterdam en een kokmeeuw bij Vogelbroedeiland Stern (Nieuwstad /Bierum) positief voor HPAI H5N1 getest. Het EMC heeft sinds de vorige bijeenkomst geen positieve HPAI-gevallen bij levende wilde dieren gevonden.

Over het algemeen is er geen sprake van verhoogde sterfte onder wilde vogels, al zijn er in de afgelopen dagen enkele, nog onbevestigde, signalen geweest van verhoogde sterfte onder vogels op Griend (kleine mantelmeeuw, zilverbmeeuw, eidereend) en de Engelsmanplaat (kokmeeuw) in de Waddenzee. De vogeltrek is inmiddels voorbij en het broedseizoen is in volle gang.

Bij wilde zoogdieren zijn geen nieuwe HPAI-besmettingen vastgesteld. Wel is recent bevestigd dat een vos die in maart dood werd aangetroffen in Andijk, positief was voor HPAI H5N1.

Onder gehouden vogels zijn in Nederland geen nieuwe uitbraken gemeld. Ook in Europa zet de dalende trend zich voort. De meest recente besmetting in de EU werd vastgesteld op 20 mei bij een commercieel pluimveebedrijf in Bulgarije.

b. Hoe verklaart u het verloop van de afgelopen weken?

De oplopende omgevingstemperaturen en aanhoudende droogte van de afgelopen weken verkorten de infectiviteit van het virus buiten de gastheer. Dit vermindert de kans op indirecte transmissie, bijvoorbeeld via besmette uitwerpselen of oppervlaktewater, en bemoeilijkt daarmee overdracht naar pluimveebedrijven.

Daarnaast is de voorjaars trek inmiddels afgelopen, waardoor de dichtheid van vatbare eendachtigen veel lager is dan tijdens de winter. Beide factoren dragen naar verwachting bij aan de huidige afname van het aantal HPAI-gevallen.

c. Welke trend verwacht u in deze situatie de komende vier weken?

De verwachting is dat de huidige dalende trend zich in de komende vier weken zal voortzetten. Wel bestaat onzekerheid over de situatie in de broedkolonies van meeuwen en sterns. Naarmate de maternale immuniteit bij jonge vogels afneemt, zouden deze gevoeliger kunnen worden voor infectie met HPAI. Dit zou lokaal tot nieuwe viruscirculatie en sterfte kunnen leiden. Verdere monitoring van broedkolonies blijft daarom belangrijk.

2. *Geeft de ontwikkeling in de afgelopen weken aanleiding om de risicobeoordeling van 6 mei jl. aan te passen?*

Ja, op basis van de recente ontwikkelingen wordt het risico bijgesteld van matig-hoog naar **laag-matig**. Deze aanpassing is gebaseerd op de lage prevalentie van het virus onder wilde vogels in Nederland en de afname van het aantal uitbraken bij gehouden vogels in de landen om ons heen.

3. *Hoe groot acht u op dit moment de kans dat een Nederlands pluimveebedrijf wordt besmet met HPAI ten opzichte van de beoordeling op 6 mei jl., als de ophok- en afschermplicht van toepassing is en als deze wordt opgeheven.*

Wanneer de ophokplicht- en afschermplicht van kracht blijft, wordt het risico op introductie van HPAI op een Nederlands pluimveebedrijf ingeschat als laag. Indien deze verplichting wordt opgeheven, wordt het risico geschat op laag tot matig.

In voorgaande jaren werd de ophok- en afschermplicht stapsgewijs ingetrokken. Momenteel geldt er een landelijke ophok- en afschermplicht. Sinds de laatste beoordeling van 6 mei hebben zich geen besmettingen met HPAI-virus onder gehouden vogels voorgedaan. De resultaten van de bemonstering van wilde vogels in de afgelopen periode zullen door WBVR en EMC worden ingebracht.

4. *Hoe groot schat u de kans en de onzekerheid van deze kans op vogelgriepbesmetting van een pluimveebedrijf in de verschillende regio's (van de 20 regio's die in Nederland worden onderscheiden zie bijlage aan het einde van het document), voor zover die kans in een specifieke regio afwijkt van de kans die u bij vraag 3 hebt benoemd*

- a. *als in die regio de ophokplicht van toepassing is?*

Wanneer de ophokplicht van kracht is, wordt het risico op een vogelgriepbesmetting van een pluimveebedrijf in alle regio's van Nederland ingeschat als laag. Regionale verschillen zijn dan beperkt, doordat direct contact tussen gehouden pluimvee en wilde vogels sterk wordt gereduceerd.

- b. *als in die regio de ophokplicht wordt opgeheven?*

De gebieden ten noordwesten van de lijn Breda en Emmen (regio's 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 12, 14 en 15) en het Rivierengebied (regio 13) worden ingeschat als matig risicogebieden voor introductie van HPAI, de andere regio's als laag risicogebieden. Deze inschatting is gebaseerd op de aanwezigheid en dichtheid van vatbare wilde vogelpopulaties, zoals ganzen en meeuwen, in combinatie met ecologische omstandigheden die virusoverdracht kunnen bevorderen. In en rond de Gelderse Vallei (regio's 7 en 10) geldt een verhoogd risico op secundaire verspreiding tussen bedrijven, indien er een introductie plaatsvindt. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan de hoge pluimveedichtheid binnen deze regio's.

De onzekerheid van deze risico-inschatting wordt vooral gevormd door onzekerheid over het verloop van de infecties in de broedkolonies en welke virusvariant daar onverhoopte uitbraken veroorzaakt.

Regio-indeling van Nederland

Compartimenten Nederland

Legenda

Compartmenten

Auteur: Geert
Datum: 17-11-2021
Schaal (A3): 1:1.625.496

Verkoopsom
E2 - Aan de kaart kunnen geen rechten ontleend
worden. Gebruikt u de kaart voor
© 2021 Competence Center - Huidstank van E2